

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЋА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2017. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 7:
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2

И - ТЕСТ ПИТАЊА

- 1. У складу са правилима Оквира за састављање и презентацију финансијских извјештаја као средство се признаје:**
 - a) грађевински објект у својини власника којисе користи за обављање дјелатности
 - b) опрему закупљену по уговору о финансијском закупу
 - c) опрему закупљену по уговору о пословном закупу
 - d) потраживање за претпостављену затезну камату

- 2. Употребна вриједност је у складу са МРС 36:**
 - a) способност средства да задовољи потребе ентитета
 - b) садашња вриједност процјењених будућих токова готовине који се очекују од континуираног коршћења средства и од његове продаје на крају корисног вијека трајања
 - c) садашња вриједност будућих токова готовине који се очекују од континуираног коршћења средства и од његове продаје на крају корисног вијека трајања
 - d) фер вриједност умањена за трошкове продаје

- 3. Неискоришћени порески кредит пренијет у наредни период је:**
 - a) негативна разлика између излазног и улазног ПДВ
 - b) више плаћени порез на добит
 - c) вриједност умањења пореске основице за порез на добит за коју још нису кумулативно испуњни прописани услови
 - d) вриједност умањења пореске основице за порез на добит за коју још нису кумулативно испуњни прописани услови
 - e) вриједност пореске основице за порез на добит за коју још нису кумулативно испуњни прописани услови

- 4. Ревалоризација опреме се у складу са МСФИ за МСЕ врши**
 - a) сваке године
 - b) сваке три године
 - c) сваких пет година
 - d) не врши се ревалоризација опреме

- 5. Државна давања (монетарна и немонетарна) се признају:**
- a) када немонетарно средство пређе у монетарни облик
 - b) ако је вјероватно да ће се ентитет придржавати услова повезаних са давањем
 - c) ако је вјероватно да ће давање бити примљено
 - d) ако је вјероватно да ће се ентитет придржавати услова повезаних са давањем и ако је вјероватно да ће давање бити примљено
- 6. Два ентитета се сматрају повезаним странама ако:**
- a) су власници супружници
 - b) су у власништву државе
 - c) су у власништву државе и једно лице је члан управног одбора у оба правна лица
 - d) једно лице власник оба ентитета
- 7. Ефекти трансферних цијена се у финансијским извјештајима исказују на сљедећи начин:**
- a) не исказују се у билансу успјеха
 - b) исказују се билансу успјеха ако су према закону о порезу на добит опорорезиве
 - c) објављују се у нотама (забиљешкама)
 - d) не исказују се у финансијским извјештајима
- 8. У складу са МР 19, исплата радницима из остварене добити се признаје као:**
- a) смањење нераспоређене добити у периоду када је донешена одлука о расподјели добити
 - b) смањење нераспоређене добити у периоду када је добит остварена
 - c) расход у периоду у којем је донешена одлука о расподјели добити
 - d) расход у периоду којем је остварена добит
- 9. Комплетан сет финансијских извјештаја у складу са МРС 1 обухвата:**
- a) извјештај о финансијској позицији на крају периода
 - b) извјештај о промјенама на капиталу на крају периода
 - c) извјештај о пословању на крају периода
 - d) извјештај о осталом рентабилном резултату у току периода
- 10. Инвестиционе некретнине обухватају:**
- a) улагања у туђа грађевинске објекте
 - b) улагања у опрему под финансијским лизингом
 - c) објекте који се продају у току редовног пословања
 - d) објекте за издавање у закуп
- 11. Рекласификациона усклађивања су:**
- a) Износи рекласификовани у осталу свеобухватну добит текућег периода који су у текућем или претходном период били признати у добит или губитак
 - b) Износи рекласификовани у осталу свеобухватну добит будућег периода који ће у текућем или будућем период бити признати у добит или губитак
 - c) Износи рекласификовани у добит или губитак будућег периода који ће у текућем или будућем период бити признати у склопу остале свеобухватне добити
 - d) Износи рекласификовани у добит или губитак текућег периода који су у текућем или претходном периоду били признати у склопу остале свеобухватне добити

12. Према МРС 8, учинак промјене рачуноводствене процјене признат ће се:

- a) укључивањем у добит или губитак у раздобљу промјене, ако промјена утјече само на то раздобље
- b) укључивањем у добит или губитак у раздобљу промјене и будућим раздобљима, ако промјена утјече на обоје
- c) укључивањем у добит или губитак у протеклим раздобљима и раздобљу промјене, ако промјена утјече на обоје
- d) уклађивањем књиговодствених износа одговарајуће ставке имовине, обвеза или капитала у раздобљу настале промјене (у мјери у којој промјене рачуноводствене процјене утјечу на промјене у имовини и обвезама или се односе на неку ставку капитала)

13. Према одредбама МРС-а 16, кад се књиговодствена вриједност имовине повећа као резултат ревалоризације, то повећање ће се признати:

- a) у осталу свеобухватну добит и кумулативно исказати у капиталу као ревалоризацијска резерва
- b) у акумулирану добит и кумулативно исказати у капиталу као нераспоређена добит
- c) у добит или губитак у цјелокупном износу, без обзира на евентуалну ранију промјену вриједности имовине по основи ревалоризације
- d) у добит или губитак до износа до којег оно поништава ревалоризацијско смањење вриједности исте имовине, које је претходно било признато у добити или губитку

14. На дан 1. 1. 2012. набавна вриједност некретнине је 800.000 КМ, остатак вриједности 300.000 КМ, а њена акумулирана амортизација (исправак вриједности) 480.000 КМ. Колико ће износити трошак амортизације некретнине за 2012. годину, ако се амортизација обрачунава линеарном методом по годишњој стопи од 5%:

- a) 25.000 КМ
- b) 20.000 КМ
- c) 40.000 КМ
- d) 30.000 КМ

15. Државне потпоре повезане са средствима, укључујући неновчане потпоре по фер вриједности, могу се презентирати:

- a) у извјештају о финансијском положају (биланци стања) или исказивањем одгођеног прихода или третирањем као одбитне ставке при израчунавању књиговодствене вриједности тог средства
- b) у извјештају о свеобухватној добити (биланци успјеха) као приход раздобља у којем су примљене
- c) у извјештају о финансијском положају (биланци стања) само исказивањем одгођеног прихода
- d) у извјештају о финансијском положају (биланци стања) искључиво као одбитне ставке при израчунавању књиговодствене вриједности тог средства.

16. Према МРС 23, субјект има обавезу:

- a) све трошкове посудбе (без обзира односе ли се на стјецање квалифицираног или неквалифицираног средства) исказивати као расходе раздобља
- a) капитализирати трошкове посудбе који се могу изравно приписати стјецању, изградњи или производњи квалифицираног средства као дио трошка тога средства
- b) трошкове посудбе који се односе на стјецање неквалифицираног средства признати као расход раздобља у којем су настали
- c) капитализирати све трошкове посудбе (без обзира односе ли се на стјецање квалифицираног или неквалифицираног средства)

17. Које су од наведених тврдњи, везаних за трезорске (властите) дионице, тачне:

- a) трезорске дионице се у извјештају о финансијском положају исказују као негативна ставка капитала
- b) трезорске дионице се у извјештају о финансијском положају исказују као финансијска имовина
- c) трезорске дионице могу се купити и држати од стране субјекта или других чланица консолидиране групе
- d) добици или губици код купње, продаје, издавања или поништења трезорских дионица признају се у извјештају о свеобухватној добити у добит или губитак

18. Подузетник треба исказати свој удјел у заједнички контролираним субјектима примјењујући:

- a) методу размјерне консолидације као обвезни поступак
- b) методу удјела или методу трошка као алтернативну методу
- c) методу удјела као обвезни поступак
- d) методу размјерне консолидације или методу удјела као алтернативну методу

19. Резервисање треба признати када:

- a) су кумулативно испуњени сви у наставку наведени услови
- b) субјект има садашњу обавезу (законску или изведену) као резултат прошлог догађаја
- c) је вјеројатно како ће подмирење обавезе захтијевати одљев ресурса који утјеловљују економске користи
- d) се износ обавезе може поуздано процијенити

***признати као тачан одговор ако је заокружено б, ц и д**

20. Предузеће "ХУ" је продало 500 акција по тржишној цијени од 99 КМ по акцији. Брокерска провизија је 1.000 КМ, а накнада берзи је 700 КМ. Трошак стицања је 96 КМ по акцији, а књиговодствена вриједност акција износи 100 КМ. Резултат ове трансакције је:

- a) Добитак од продаје 2.000 КМ
- b) **Губитак од продаје 200 КМ**
- c) Добитак од продаје 300 КМ
- d) Губитак од продаје 2.200 КМ

III - ЗАДАЦИ

Задатак број 1

На основу промјена приказаних у дневнику:

РБ	Опис	Конто	Износ	
			Дугује	Потражује
1 .	Пословнирачуни	2410	100.000,00	
	Грађевински објекти-Набавна			
	вриједност пословних објеката	0210	100.000,00	
	Опрема	0221	30.000,00	
	Удјели чланова друштва са ограниченом одговорношћу -За оснивање правног лица	3020		230.000,00
2 .	Роба у промету на мало	1330	93.600,00	
	ПДВ у примљеним фактурама за набавку обртних средстава, услуга или на терет расхода	2700	8.500,00	
	Укалкулисани порез на додату вриједност	1335		13.600,00
	Укалкулисана разлика у цијени робе у промету на мало	1339		30.000,00
	Добављачи у земљи			
	За набавку робе	4320		58.500,00
3 .	Главнаблагајна	2460	70.200,00	
	Приходи од продаје робе на мало на домаћем тржишту	6010		60.000,00
	ПДВ по основу продаје за готовину у Републици Српској			
	За продају за готово	4730		10.200,00
4 .	Прелазни пословни рачуни			
	Главна благајна	2419	70.200,00	
	За пренос новца на жиро рачун	2460		70.200,00
5 .	Пословни рачуни			
	Прелазни пословни рачуни	2410	70.200,00	
	За полог пазара на жиро рачун	2460		70.200,00
6 .	Бруто зараде по основу редовног рада са пуним радним временом			
	Трошкови - обавезе за нето зараде које терете трошкове текућег периода	5200	40.000,00	
	Обавезе за порез по одбитку из бруто зарада запослених	4500		24.120,00
	Обавезе за доприносе из бруто зарада запослених	4510		2.680,00
	За обрачунате бруто зараде	4520		13.200,00
	Обавезе за нето зараде које терете трошкове текућег периода			

РБ	Опис	Конто	Износ	
			Дугује	Потражује
7.	Обавезе за порез по одбитку из бруто зарада запослених	4500	12.060,00	
	Обавезе за доприносе из бруто зарада запослених	4510	1.340,00	
	Жирорачун	4520	6.600,00	
	За изводбанке	2410		20.000,00
8.	ПДВ по основу продаје за готовину ПДВ у примљеним фактурама за набавку обртних средстава, услуга или на терет расхода	4730	10.200,00	
	Обавеза за плаћање ПДВ по основу разлике између обрачунатог и аконтационог ПДВ	2700		8.500,00
	За ПДВ пријаву	4790		1.700,00
9.	Набавна вриједност продате робе на мало			
	Укалкулисани порез на додату вриједност	5010	37.500,00	
	Укалкулисана разлика у цијени робе у промету на мало	1335	10.200,00	
	Роба у промету на мало	1339	22.500,00	
	За разудужење залиха	1330		70.200,00
10.	Приходи од продаје робе на мало на домаћем тржишту			
	Губитак текуће године до висине капитала	6010	60.000,00	
	Набавна вриједност продате робе на мало	3510	17.500,00	
	Бруто зараде по основу редовног рада са пуним радним временом	5010		37.500,00
	За утврђен финансијски резултат	5200		40.000,00

Урадити сљедеће:

1. написати текст промјена за сваки став за књижење у дневнику
2. направити финансијске извјештаје:
 - 2.1. биланс стања
 - 2.2. биланс успјеха
 - 2.3. извјештај о промјенама на капиталу.

РЈЕШЕЊЕ:

Описи пословних промјена

1. Друштво са ограниченом одговорношћу основано је уносом у друштво удјела у новцу у износу од 100.000 КМ, грађевинском објекту у вриједности од 100.000 КМ и опреми у вриједности од 30.000 КМ;
2. Извршена је набавка робе за потребе малопродајног објекта. Фактурна вриједност робе, без ПДВ-а, износи 50.000 КМ. Стопа разлике у цијени износи 60% а стопа ПДВ-а 17%;
3. За готово је продато 75% робе у продавници. Књижити продају робе;

4. Према подацима из благајничког дневника, пазар је положен на пословни рачун;
5. Евидентирати примљени пазар из благајне на основу извода пословне банке;
6. Обрачунате су бруто зараде у износу од 40.000 КМ. Збирна стопа доприноса на бруто зараде износи 33% а стопа пореза на доходак који се обрачунава на бруто основицу у коју нису укључени доприноси 10%;
7. Исплаћено је 50% бруто зарада на терет пословног рачуна;
8. Извршити салдирање обрачунатог и аконтационог ПДВ-а по истеку обрачунског периода;
9. Извршити обрачун и књижити набавну вриједност робе продате на мало;
10. Извршити обрачун периодичног финансијског резултата. Стопа пореза на добит је 10%.
Није неопходно користити рачуне за закључак рачуна успјеха!

БИЛАНС УСПЈЕХА

Приходи	60.000
Приходи од продаје робе на мало	60.000
Расходи	77.500
Набавна вриједност продате робе на мало	37.500
Бруто зараде	40.000
Бруто губитак текућег периода	17.500
Порез на добит	0
Нето губитак текућег периода	17.500

БИЛАНС СТАЊА

АКТИВА	292.700
Стална имовина	130.000
Грађевински објекти	100.000
Опрема	30.000
Текућа имовина	162.700
Роба у малопродаји	23.400
Укалкулисана РУЦ у промету на мало	7.500
Укалкулисани ПДВ у промету на мало	3.400
Пословни рачун	150.200
ПАСИВА	292.700
Властити капитал	212.500
Удјели у ДОО	230.000
Губитак текућег периода	17.500
Обавезе	80.200
Краткорочне обавезе	80.200
Обавезе према добалљачима у земљи	58.500
Обавезе за нето зараде	12.060
Обавезе за порез на доходак	1.340
Обавезе за доприносе	6.600
Обавезе за ПДВ	1.700

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ

	Основни капитал	Финансијски резултат	Укупно
• Почетно стање	0	0	0
• промјене у току периода	230.000	17.500	212.500
• Стање на крају периода	230.000	17.500	212.500

Задатак број 2

1. Биланс стања предузећа „ЦХ“ на дан 31.12.2010. и 31.12.2011. године изгледају овако:

	2011.	2010.
Опрема	970.000	835.000
Исправак вриједности опреме	(356.000)	(400.000)
Залихе робе	48.000	51.000
Потраживања од купаца	41.000	45.000
Унапријед плаћене најамнине	4.100	3.700
Новчана средства	46.000	28.900
Укупно имовина:	<u>753.100</u>	<u>563.600</u>
Обичне дионице	200.000	200.000
Повлаштене дионице	200.000	150.000
Премије на емитиране дионице	55.000	45.000
Акумулирана (нераспоређена) добит	154.100	119.100
Дугорочни кредити	100.000	–
Обвезе према добављачима	32.500	37.000
Обвезе за плаће	4.500	7.500
Обвезе за порез на добит	7.000	5.000
Укупно капитал и обвезе:	<u>753.100</u>	<u>563.600</u>
Биланс успјеха (Рачун добити и губитка) за 2011. годину изгледа овако:		
Приход од продаје		810.000
Трошкови за продано		(460.000)
Бруто добит		<u>350.000</u>
Расходи:		
Расход за амортизацију	30.000	
Административни расходи	235.000	
Расходи за порез	<u>10.000</u>	
Расходи укупно:		<u>(275.000)</u>
Нето добит		<u>75.000</u>

Остали подаци:

- 1) Тијеком године исплаћене су дивиденде у износу од 40.000 КМ.
- 2) За 60.000 КМ издане су повлаштене дионице номиналне вриједности 50.000 КМ.
- 3) Опрема набавне вриједности 80.000 КМ и акумулиране амортизације 74.000 КМ продана је (и наплаћена) за 6.000 КМ.
- 4) Купљена је нова опрема која је плаћена 115.000 у новцу.
- 5) Купљена је нова опрема у вриједност 100.000 КМ на дугорочни кредит. Прва рата кредита доспијева у 2012. години.

Од Вас се тражи да:

а) припремите извјештај о новчаним токовима (по директној методи) за годину која се завршава 31.12.2011., уз посебан приказ утврђивања новчаних токова за ставке: купаца, добављача и пореза (20 бодова)

б) израчунате и анализирате: (10 бодова)

- однос укупног нето новчаног тока и прихода, и
- зараду од новчаног тока (ЦФЕ)

РЈЕШЕЊЕ:**а) Извјештај о новчаним токовима за годину која завршава 31.12.2010. (15 бодова)****Новчани токови из пословних активности**

Новчани приљеви:		
Новчани примици од купаца		814.000
Новчани одљеви:		
Исплате добављачима за робу	(461.500)	
Исплате за порез на добит	(8.000)	
Исплате за административне расходе	(235.000)	
Исплате за најамнине	(400)	
Исплате за плаће	(3.000)	
Укупни одљеви новца		(707.900)
Нето новчани ток из пословних активности		106.000

Новчани токови из инвестицијских активности

Приљеви од продаје опреме		6.000
Исплате за купњу постројења		(115.000)
Нето новчани ток из инвестицијских активности		(109.000)

Новчани токови из финансијских активности

Приљеви од издавања повлаштених дионица		60.000
Исплата дивиденди		(40.000)
Нето новчани ток из финансијских активности		20.000

Нето повећање новца и новчаних еквивалената 17.100

Новац и новчани еквиваленти на дан 1.1.2011. године	28.900
Новац и новчани еквиваленти на дан 31.12.2011. године	46.000

Утврђивање новчаних токова: (5 бодова)**Новчани приљеви од купаца**

Приход од продаје	810.000
<i>Више:</i> Смањења потраживања од купаца	4.000
Новац примљен од купаца	814.000

Новчане исплате добављачима

Трошкови продане робе	460.000
<i>Мање:</i> Смањење залиха робе	3.000
Нето издаци за купњу (обрачунска основа)	457.000
<i>Више:</i> Смањење обвеза према добављачима	4.500
Новчани издаци за купњу трговачке робе	461.500

Новчане исплате за порез

Расходи пореза	10.000
<i>Мање:</i> Повећање обвеза за порез	2.000
Новчани издаци за порез	8.000

б) Анализа новчаних токова (10 бодова)**Однос укупног нето новчаног тока и прихода**

$$\text{Однос нето новчаног тока и укупног прихода} = \frac{\text{Нето повећање новчаног тока}}{\text{Укупни приход}}$$

$$\text{Однос нето новчаног тока и укупног прихода} = \frac{17.100}{810.000} = 0,0211 \quad \text{или} \quad 2,11\%$$

На темељу искуствених показатеља за процјену успешности управљања новчаним ресурсима однос новчаног тока и укупног прихода < 5% оцјењује се оцјеном „лоше“.

Зарада од новчаног тока (ЦФЕ)

$$\text{Зарада од новчаног тока (ЦФЕ)} = \text{нето добит} + \text{амортизација}$$

Зарада од новчаног тока = $75.000 + 30.000 = 105.000$ КМ

Зарада од новчаног тока је контролна мјера која показује да би нето новац осигуран по правилима рачуна добити и губитка требао бити 105.000 КМ. С обзиром да је остварен позитивни новчани ток од 17.100 КМ, ефекти стварног новчаног тока у односу на контролни износ показују „прекомјерни“ одљев новца од 87.900 КМ.